

Cenzura: L. VULPE

Anul XVII. évi.

Arad, 1934 március-hó-16.

Nr. 11. szám

Primredactor — Főszerkesztő
Chefredakteur

REINHART GYULA

Erdély és Bánság kis- és középpáros-
sainak hetilapja. — Az Ipartestületek
Szövetsége, az aradi Iparos Otthon, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Épi-
tómesterek Szövetsége és a Timisoara
Vendégülők és Kávésok Ipartestület
hivatalos lapja. Egyesülve a timisoara
„Az Iparos”-sal és a „Fodráz Ujság”-
gal.

„Tiszteld a tisztas
ipart!”

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA — ERDÉLYI IPAR

SALUT

De SZABÓ BENI
maistru blănar, deputat.

Aceste rânduri ar fi trebuit să apară într-una
din primele numere ale celei gazete. Cât îmi
pare de rău însă, din cauza multilelor mele pre-
ocupări nu am putut trimite cuvintele mele de
salut acelei gazete, care de 17 ani de zile a luptat
cu atâta dragoste, altruism și vervă infocată
pentru apărarea intereselor micilor industriști din
Ardeal și Banat și chiar a întregii țări.

Rândul urărilor îl încep cu mulțumiri. Cu
dragoste și recunoștință trebuie să mulțumesc în
numele tuturor mei colegi mici industriali redac-
ției gazetei noastre pentru munca desinteresată
și obositoare depusă încă sub denumirea veche
„INDUSTRIA ARDEALULUI”.

Cunosc greutățile, cari au trebuit învinse, le
cunosc gândurile și necazurile, cari de multe ori
le au paralizat tocul, cea mai puternică armă a
timpurilor noastre, în mâna miciei și bravei garde.
Chiar deaceia a fost necesar să încep rândurile
mele modeste cu mulțumiri, cari niciodată nu vin
proa târziu și a Vă duce și pe voi colegii mei mi-
ci industriali, damni de o soartă mai bună, la
Arad, să Vă exprimați recunoștința printr-o
strângere de mână, căci în mizeria care V-a
sortit nu puteți da mai mult.

Aducem omagiile noastre tuturor gazetei no-
astre, care apare acum sub o nouă denumire
„MESERIASUL”, cu un conținut mult mai bogat
în scumpa limbă maternă a celor trei nați-
uni înfrățite și dependente una de alta. Ne ex-
primăm omagiile noastre redactorilor zelosi și neo-
bosiți în frunte cu Dl. IULIU REINHART. Îi
rugăm, să muncească și mai departe, pentru că
azi, când avem cea mai mare nevoie de presa
noastră, micii industriști vor pricepe ce înseamnă
a avea presa proprie și poate mai sunt în Ardeal
și Banat atâția mici industriști, câți sunt necesari
pentru întreținerea gazetei.

După ce am salutat gazeta noastră și i-am
exprimat mulțumirile noastre, în primul rând cu
întreținerea acestei gazete trebuie să ne preocu-
păm. Trebuie să de năm seama că suntem sau nu
în starea să menținem cu un mic sacrificiu o ar-
mă puternică de apărare, sau puterile noastre
s-au și sfârșit prin ținerea unor adunări.

KÖSZÖNTÉS

Irta: SZABÓ BENI
szűcsmeister, országgyűlési képviselő.

El soroknak tulajdonképpen e lap egyik első
számában kellett volna megjelenniük. Sajnos
azonban, az én szinte lebirhatatlan kötelezettsé-
geim miatt kissé megkésve küldtem el köszöntő
szavaimat annak a lapnak, amely 17 év óta annyi
szeretettel, odaadással és szívós küzdelemmel har-
colt az erdélyi és bánsági iparosok, sőt az egész
ország kisiparosai érdekében.

A köszöntés rendjén első sorban talán köszö-
néssel kell kezdenem soraimat. Szeretettel, há-
lálal kell megköszönnöm összes kisiparostársaim
névében azt az áldozatkész, fáradságos munkát,
amelyet kicsiny lapunk szerkesztő-gárdája a lap
korábbi címe (ERDÉLYI IPAR) alatt kifejtett.

Ismerem a nehézségeket, amelyekkel meg kel-
lett küzdeniük, ismerem gondjaikat, amelyek bi-
zony sokszor ingatták meg a tollat, a mai kor leg-
hatalmasabb fegyverét annak a derék kis csapat-
nak a kezében. Eppen ezért tartom szükségesnek
szerény soraimat a soha későn nem jöhető kö-

szönettel kezdeni a Titeket is, kedves, jobb sorsra
érdemes Iparostársaim, a képzelet szárnyain elve-
zetni Aradra, hogy lerójjatok hátátokat egy kép-
zelt közszeritással, hiszen nyomorult, szinte ma-
gatehetetlen sorsotokban alig lehettek többre ké-
pesek.

Köszöntöm és köszöntjük mi, valamennyien
az új címmel (AZ IPAROS) ellátott nagyobb ter-
jedelemmel, új köntösben és az egymásralt há-
rom testvérnép drága anyanyelvén megjelenő la-
pukat. Köszöntöm és köszöntjük annak lelkes, so-
ha nem csüggedő szerkesztő és kiadó gárdáját,
élén REINHART GYULÁVAL. Kérjük, ne csüg-
gedjenek, mert talán most, amikor arra a legna-
gyobb szükség van, a kisiparosság meg fogja ér-
teni, mit jelent számára a sajtó, a saját sajtója
és talán lesz még Erdélyben és a Bánságban
annyi kisiparos, ahány szükséges a lap fentartá-
sához.

A köszönet és köszöntés után ezzel az utóbbi
kérdéssel kell legközelebb foglalkoznunk.
Számba kell vennünk azt, hogy vajon tudunk-e
ügyeinek védelmére, minimális áldozattal, hatha-
tós védő-eszközt fentartani, avagy képességeink
kimerülnek a gyűlési termek szöszékein.

BEGRÜSSUNG

Vom Abgeordneten Kürschnermeister
BENI SZABÓ.

Diese Zeilen hätten eigentlich in einer der
ersten Nummer des Blattes erscheinen sollen. Lei-
der kann ich aber wegen meiner fast unbeswing-
baren Verpflichtungen, dem Blatte, welches seit
17 Jahren mit soviel Liebe, Hingabe und zäher
Ausdauer, für die Interessen der Banater und
Siebenbürger Gewerbetreibenden, ja für die Klein-
gewerbetreibenden des ganzen Landes kämpft, die
Begrüßungsworte nur etwas verspätet zusenden.

Nach der Ordnung der Begrüßung muss ich
meine Zeilen vielleicht mit dem Danken begin-

nen. Ich muss im Namen aller Kleingewerbetrei-
benden mit Liebe und Dankbarkeit für die op-
ferbereite, mühevollen Arbeit danken, welche die
Redaktionsgarde unseres kleinen Blattes unter
dem früheren Titel desselben (SIEBENBÜR-
GEE GEWERBE) entfaltete.

Ich kenne die Schwierigkeiten mit denen sie
kämpfen mussten, kenne die Sorgen welche die
mächtigste Waffe der heutigen Zeit, die Feder, in
der Hand dieser tüchtigen kleinen Truppe oft
erschütterte. Eben deshalb halte ich es für not-
wendig meine bescheidenen Zeilen mit einem nie
zu spät kommenden Dank zu beginnen und auch
Euch, meine Heben, eines besseren Schicksals wür-
digen Gewerbekollegen, auf den Flügen der Vor-
stellung nach Arad zu führen, damit ihr durch
eingebildeten Händedruck eure Dankbarkeit aus-
drückt, denn zu eurer notleidenden Lage könnt
ihr kaum zu etwas anderem fähig sein.

Ich und wir alle begrüßen das mit einem neu-
en Titel (DER GEWERBETREIBENDE) verse-
hene, in grösserem Umfange, in neuem Kleide und
in der teureren Muttersprache dreier aufeinander
angewiesener Brudervölker erscheinende Blatt.
Ich und wir alle begrüßen die Garde des be-
geisterten und nie verzagenden Redakteurs und
Herausgebers mit JULIUS REINHART an der
Spitze. Wir bitten sie nicht zu verzagen, denn
vielleicht wird das Kleingewerbe es jetzt, wenn
es am notwendigsten ist, verstehen, was für sie
die Presse, die eigene Presse bedeutet und es wird
in Siebenbürgen und im Banat vielleicht noch so-
viel Gewerbetreibende geben, wie zur Erhaltung
des Blattes notwendig sind.

Nach dem Dank und nach der Begrüßung
müssen wir uns mit dieser Frage am meisten be-
schäftigen. Wir müssen erwägen ob wir im Stande
sind zum Schutze unserer Angelegenheiten mit ei-
nem minimalen Opfer, ein wirksames Schutzor-
gan aufrechtzuerhalten, oder ob sich unsere Fä-
higkeiten an den Rednerpulten der Versammlungs-
säle erschöpfen.

Costinescu munkügyi miniszter hadat üzent a munkakamaráknak

A munkakamarák vezetői elköltik a munkások verejtékes pénzét,
— mondotta a miniszter. Új választásokat irnak ki a munkakamarákra

Az eddigi munkakamarából tizet leépitenek

Mint ismeretes, a munkügyi minisztérium
a munkakamarák egy részének felosztatását hatá-
rozta el. Hogy a minisztert a felosztás tervé-
nek megváltoztatására rábírák, az ország mun-
kakamarái 80 delegátust küldöttek fel Bucures-
tibe.

Costinescu munkügyi miniszter és Maxim
államtitkár fogadták a megbízottakat és kifejtet-
ték előttük, hogy

a munkakamarák számának lecsökkentése
takarékosági okok miatt vált szükségessé.
Costinescu munkügyi miniszter többek között az-
al vádolta meg a munkakamarákat, hogy költ-
ségvetésük nem takarékoskodó és azt állította,

hogy a munkakamarák vezetői elköltik a
munkások verejtékes pénzét.
Costinescu miniszter azt is kijelentette, hogy
az egyik erdélyi munkakamara elnök 60 ezer
lej fizetést huz havonként,

Természetesen az erdélyi munkakamarák jelenle-
ző megbízottai tiltakoztak a gyanúsítás ellen és
bizonyították, hogy az erdélyi munkakamarák el-
nökei 6—7—8 ezer lej fizetést huznak. De van
például olyan is, mint Bagoly János a braşovi
munkakamara elnöke, aki egy lej havi fizetést sem
fogad el.

Ezután a miniszter ismertette az új törvény-
tervezetet. A tervezet, amely a munkakamarákról
szóló törvény módosítását foglalja magában és
amelyet 2—3 napon belül meg is szavaz a képviselőház,

az eddigi 22 munkakamara közül csak 10-et
a 11 munkabíróság közül szintén csak 10-et
hagy meg.

A munkakamara tisztviselőit közalkalmazot-
taknak nyilvánítják, ez természetesen maga után
vonja azt, hogy a tisztviselők nagy részét szélnek
eröztik.

Möbelfabrikantin Wwe Franz Schuster vom König ausgezeichnet

25jähriges Bestandsjubiläum eines gewerblichen Grossbetriebes

Die Timişoaraer Möbelfabrik Wwe Franz Schuster feierte Samstag im Rahmen einer erhebenden Feierlichkeit ihr 25-jähriges Bestandsjubiläum.

Vor der Feierlichkeit überbrachte der Generalsekretär der Präfektur, Obernotär Dr. Taran, die Glückwünsche der Komitatsverwaltung, worauf vor einem errichteten Hausaltar Salvatorienpater Pater Ladislaus eine kurze Andacht und sodann an die Jubilarin und deren Angehörige ein tief zu Herzen gehende Ansprache hielt, auf den grossen Fleiss der Frau Schuster und ihrer Familie hinweisend, mit welchem sie durch ihren Betrieb den Menschen dienen.

Nach einem Schlussgebete des Priesters für die Familie Schuster ergriff in Vertretung des durch Krankheit am Erscheinen verhindert gewesenen Gewerberegionaldirektors Livius Faur in Begleitung Georg Faur's erschienen Dr. Ing. Eugen Badercu das Wort, um die Jubilarin zu begrüßen und sie davon zu verstaendigen,

dass Seine Majestaet der König, sie mit dem „Meritul Industrial“ ausgezeichnet hat, was mit allgemeiner Begeisterung aufgenommen wurde.

Im Namen der Arbeitskammer sprach Inspektor Stefan Vulpe, worauf im Namen der Tischlergruppe deren Obmannstellvertreter Stefan Dorn deren Glückwünsche zum Ausdruck brachte und Frau Schuster

das Diplom über ihre Ernennung zur Obermeisterin überreichte und sie überlies mit der aus schwarzen Seidenkloß verfertigten Meisterschürze, welche die Insignien des Tischlergewerbes, Hobel, Winkel und Zirkel trägt, bekleidete.

Nach dieser schönen Zeremonie, begrüßte der Obmann der Tischlerfachgruppe Koloman Ily die neue Obermeisterin. Es sprach noch der Praeses der Gewerkekorporation Peter Olariu, dann im Namen des Syndikates der Banater Kaufleute und Gewerbetreibenden Obmannstellvertreter Ing. Hans Götter, im Namen der Gewerbekreditgenossenschaft Josef Wekerle, wo-

rauf eine Abordnung der im Betriebe der Möbelfabrik Schuster beschäftigten 28 Gehilfen vortrat, deren Sprecher Alexander Spitzer die Jubilarin,

der unentwegten Dankbarkeit und Anhänglichkeit des Betriebspersonals versicherte und der zu Traenen gerührten Frau Obermeisterin eine silbernen Lorbeerkrans mit Inschrift überreichte.

Frau Witwe Franz Schuster, die den grossen Betrieb viele Jahre hindurch mit Anspannung aller Kraefte allein geführt hat, war bei ihrem Berufsjubiläum von ihrem Kindern, ihrem Sohn Michael und von ihrer Tochter Laura, verheiratet Schmidt, die beide erfolgreich im Betrieb tätig sind, wie auch von ihrem Schwiegersohn Bernhard Schmidt, der die administrativen Agenden führt und dessen Vater, Michael Schmidt (Neubeschonowa), umgeben.

Nachdem noch der Praeses des Gewerbesyndikates Stefan Kovács gesprochen hatte, schickte sich die Gefeierte an, ihren Dank abzustatten. Mit tiefer Wehmut gedachte sie des Begründers der Schuster'schen Möbelfabrik, ihres im Kriege verschollenen Gatten und dankte ergriffen für die ihr zuteil gewordenen Auszeichnungen, die erhaltenen schönen Geschenke, die vielen Blumen und die zahlreichen Glückwünschschreiben.

Unter den Festgaesten sind ausser den Genannten zahlreiche Herren und Damen aus allen Gesellschaftschichten, wie die Vorstaende der Syndikatsgruppen Josef Szenetra, (Photographen), Julius Szapanos (Maler und Anstreicher), Albert Hirschl (Eisen- und Metallarbeiter), Franz Braun (Baumeister), Emmerich Braun (Tischler), Ladislaus Simon und Peter Erhardt (Rasur und Friseur), Demeter Muncsila (Baecker) u. v. a.

Die Festgaeste machten nachher ein Rundgang durch die Betriebsanlagen der Möbelfabrik, die ein anschauliches Bild beispielhaften Gewerbefleisses boten und einen nachhaltigen Eindruck machten. Damit fand die erhebende Feierlichkeit ihren Abschluss.

KESZPENZBEN FIZETENDÖK AZ 1932. ÉVI ADÓHÁTRALEKOK.

Egyes lapok tévesen úgy közölték, hogy az 1932. évi adókat adóbonokkal is lehet törleszteni. Az ügyben most külön rendelet jelent meg, mely szerint erről az évről maradt adóhátralékok is csak készpénzben fizethetők.

IN TIMISOARA WURDEN DIE BROTPREISE HERABGESETZT

Die Leckerfachgruppe des Timisoaraer Gewerbesyndikates hielt unter dem Vorsitz ihres Praesidenten Nikolaus Hollinger eine Sitzung ab, in welcher man sich einigte das Brot in Hinkunft billiger zu verkaufen. Demgemäss wurde der Preis für Weissbrot von 9 auf 8, für halbbraunes Brot von 7.50 auf 7 und für braunes Brot von 6 auf 5 Lei pro kg. herabgesetzt. Der Preis des Kornweckens wurde von 5 auf 4 Lei herabgesetzt.

INDUSTRIESCHUTZ NUR FÜR UNTERNEHMUNGEN MIT MINDESTENS 35 ARBEITERN

Industrieminister Teodorescu reichte in der Kammer einen Gesetzentwurf über die Verlängerung der Gesetze zum Schutze der nationalen Industrie bis zum 1. April 1935. ein. Der Handelsminister ergänzte bei dieser Gelegenheit das Gesetz mit dem Nachsatz, dass nur diejenigen Industrieunternehmen des Industrieschutzes teilhaftig werden können, die mit mindestens 20 Pferdestärken und 35 Arbeitern arbeiten.

SZOMBATON DELUTAN ES ÜNNEPEK ELŐTTI DELUTANOKON IS LEHET ADÓT FIZETNI.

A pénzügyminiszter a következő körrendeletet intézte az összes pénzügyigazgatóságokhoz: Tudomására hozzuk, hogy a minisztériumhoz beérkezett adatok szerint az elmúlt negyedév alatt az adóhátralékok annyira felzsaporodtak, hogy nem áll elég idő rendelkezésre az adóhátralékok behajtásának céljára. Általában ezek a hátralékok jelentékeny összegeket tesznek ki. Ugy vagyunk informálva, hogy ennek a kedvezőtlen helyzetnek egyik oka az is, hogy a végrehajtási személyzetek, az igazgatósági irodák, valamint a városi és falusi perceptorok nem állanak mindig a közönség rendelkezésére, hogy felvesyék az államnak járó adókat. Ebből kifolyólag felhívjuk önöket, hogy kötelezzék a hatáskörükbe tartozó behajtó személyzetet, hogy mindenkor álljon a közönség rendelkezésére, még szombat délutánokon és ünnepek megelőző napok délutánjain is. Minden tisztviselő köteles ezeken a délutánokon rendes szolgálatot tartani és ezért a pénzügyigazgatók személyesen felelősek.

Képek és adalékok a leipzigi tavaszi mintavásárról

A szokásos előkészületek után a hó 4-én nyílt meg a leipzigi nagy mintavásár, amely idén arányban túlhaladja az előző évi tavaszi vásárt. Nemcsak a német ipar vonult fel, dokumentálva a maga bámulatos szerveztségét, hanem egész Európa, sőt Ázsia is látható a kiállításon. Leipzig, amelyet a vásárok tettek naggyá és tulajdonképpen ismertté, csupa friss szín és mozgás. Az idegenforgalom elképzelhetetlenül nagy, minden szálloda, panzió és kiadható lakás tele németekkel és külföldiekkel és jellemző a német organizáció pontosságára, sehol semmi zavar vagy fennakadás. A vásárterület egész város és meg van benne minden, ami egy modern városban található: külön tűzoltóság, mentő- és rendőrszolgálat, felvilágosító irodák tömege, könnyen megközelíthető üzletek, elárúró helyek, hivatalok, a német alaposság és praktikusság valósággal rányomta a bélyegét a leipzigi mintavásárra. Talán azért is olyan népszerű a vásár úgy Európában, mint a többi földrészekben, mert az évszázados hagyományokban gyökerező német rendszeret és tisztasági üzleti mentalitás teremtette meg.

Japán nagy előretörése a vásáron Rendkívül érdekesek azok a beszédes számok, amiket a vásár vezetősége közöl és amelyek a leghevesebben tiltakoznak vissza, hogy tulajdonképpen mi is a leipzigi árumintavásár.

A hivatalos kimutatás szerint 7562 kiállító van, 1145-el több, mint 1932-ben. De emelkedett a nemzetek száma is, mert ezúttal huszonnégy

nagy világnemzet kereskedői és iparosai állítottak ki. Emelkedett a kiállított áruk részére szükségelt terület is, még pedig a múlt évihez viszonyítva, 23 százalékkal. Ha figyelembe vesszük a japán áruk rohamát Európa ellen, talán nem is hat meglepetésként, hogy a külföldi ipara közül a japánok vannak a legerősebben képviselve. Utánuk következnek a csehok, majd az olaszok és érdekes, hogy a további sorrendben India megelőzi Angliát és Hollandiát, ami az indiai ipar jelentős fejlődésére vall. Legkisebb számmal szerepel a kiállítók között Ausztria, amelyet mindössze 63 cég képvisel. Ez az Ausztria és Németország közötti feszült helyzettel magyarázható.

Reklámvásár és feltalálók kiállítása

Kiállított anyagban a leghatalmasabb a technikai vásár. Több mint 9000 négyzetméternyi terület. Nemcsak alkatrészeket látni itt, hanem óriási gépeket is, természetesen teljes üzemből. Érdekes, hogy az autómobil csak a kiállítás területén kívül látni, mert a külön autókiallítás március 7-én nyílt meg Berlinben és ennek területe majdnem ugyanolyan nagy, mint a leipzigi vásár. Minden csoportnak külön épületei vannak, némelyik valóságos városnegyed, Rendkívül impozáns és nagyarányú az építési mintavásár, továbbá a játékszer, papír, tróciák, egészségügyi és villamoscikkéek vására.

Külön épületömbben helyezték el a reklámmal kapcsolatos vásárt és szinte fantasztikusnak azok az ötletek, amiket itt látva el lehet képzelni. A feltalálók természetesen szintén hatalmas épületek kaptak. Itt persze találni mindenféle dolgot, a fantázia sokszor a gyerekes elképzeléssel

határos. De nem nevezhetünk ki ma semmilyen fantáziának tartott „találmányt”. Ki képzelte el, (amit pedig ma nagyon komolyan vesznek a nagy ipartelepeket rendeznek be a gyártásukra), hogy a cellophan mi mindenre jó? Ma már nemcsak ernyőket és takarókat mutatnak itt be, de egészen komolyan készített és divatosan tervezett ruhákat meg kalapokat is. És a cellophan cikkek egy nagy terjeszkedési lehetőségét látják a szakértők abban, hogy „aki cellophan alatt fekszik, az nem ég le” s ezzel a mottóval hoznak strandkalapokat, fürdőtakarókat a piacra.

Háromszáz vonat naponta

Lipce ma mindenütt zsúfolt és akármerre megy az ember, csak a „megtelt”-táblát találhatja. Ennek dacára mindenkinek van helye és mindenki arányilag elég hamar juthat bárhová. Pedig az eddigi előre bejelentett látogatókból ki fog telni a 200.000 idegen, aki a vásárt felkeresi. Az eddigi napi 200 vonat helyett, már a vásár előtti napokon is majd 300 járt. Ha már a statisztikánál tartunk, akkor engedjünk meg még egy számot ideiktatnom. A lipcei állomásra a kiállításra több mint nyolcmillió külföldi kiállítási anyag érkezett. Tekintetbe kell azonban venni azt is, hogy a német kiállítók jelentős része saját, vagy gyorsáru autókra szállította ide az anyagát.

Mindenütt komoly munka és mindenütt erős törekvés, hogy a munkanélküliek millióit mielőbb munkahelyükhez segítsék.

A leipzigi vásár ezt meggyőzően bizonyítja...

Schulhof Andor.

Akinek csak egyféle jövedelme van, többet, akinek többféle, kevesebbet fizet az új törvény szövevényes rendelkezései alapján

Csaknem háromszorosát fizetik a társaságok pótdó címén a globális adónak. — Akiknek jövedelmük valamilyen címen adómentesnek bizonyult, minimális pótdó fizetnek. — Emelkedik a fixfizetésűek pótdója is.

Mit hoz a globális adó eltörlése?

Az egyenesadók egységesítéséről szóló törvény módosító javaslatának, amely rövidesen törvényerőre emelkedik, egyik legfontosabb intézkedése a globális adó megszüntetése és a progresszív pótdó életbeléptetése.

A globális adó kulcsa a jelenleg érvényben levő törvény szerint, 1 százaléknál kezdődött, a minimális adóköteles alap pedig 20.000 lej volt. Az adókulcs a 10 millió lejes adóalapig 24 százalékra emelkedett, a 10 millió lejen felüli adóalap pedig 36 százalékos adókulcs alá tartozott.

A pénzügyminisztérium legújabb statisztikai adatai szerint, a globális adóval adózó 910.436 adóköteles közül 828.716-nak, vagyis 91 százaléknak 20.000 és 10.000 lej között levő globális adóköteles alapja van és csak 9 százaléknak volt ennél magasabb.

A vonatkozó adókulcsok ezeknél a jövedelmeknél jelenleg a következők:

Adóköteles jövedelm:	Adókulcs:
10.000	0.8%
20.000	0.85%
30.000	1.20%
40.000	1.45%
50.000	1.76%
60.000	2.05%
80.000	2.65%
100.000	3.06%

Az új törvénytervezet szerint, pótdó alá esik már a 10.000 lejes jövedelem is. A 10.000 lejes jövedelem adókulcsa 0.8% és 24%-ig növekszik, ha az adóköteles jövedelem eléri az 5 millió lejt, ami pedig az 5 millió lejen felül van, az 30%-os kvóta alá esik.

A pótdókvóták 10.000 lej és 100.000 lej között, az új törvénytervezet szerint, a következő emelkedést mutatják:

Adóköteles jövedelem	Adókulcs
20.000	1%
30.000	1.166%
40.000	1.25%
50.000	1.30%
60.000	1.60%
70.000	1.70%
90.000	2.13%
100.000	2.50%

A fenti számokból megállapítható, hogy az emelkedés összehasonlítva a globális adókulcsokkal, alacsonyabban kezdődik és sokkal kihangsúlyozottabb.

A kormány az adótörvényt az adóterhek csökkentésének jelszava alatt akarja végrehajtani. Felmerül tehát az a kérdés, hogy az új rendszer csökkenti-e az adóterheket, vagy nem.

A felelet: igen is és nem is. Néhány példát a kérdést jobban megvilágítja.

MIKOR JELENT CSÖKKENÉST AZ ÚJ PÓTDÓ?

Például egy adófizető jövedelme, akinek globális adóköteles jövedelme 100.000 lej, a következő háromféle jövedelemből áll: Épületekből származó jövedelem 30.000 lej, ipari ügyletből származó jövedelem 40.000 lej, kamatjövedelem 30.000 lej, összesen 100.000 lej.

Ennek a globális jövedelemnek, feltéve, hogy két családtag után levonást eszközöltek, eddig 2375 lej volt a globális adója.

A tervezetben megjelölt pótdó alkalmazása esetén a jövőben ezen jövedelem után a következő adó fizetendő:

Az épületekből származó 30.000 lej jövedelem után 1.2%, vagyis 360 lej.

A kereskedelemről származó 40.000 lej jövedelem után 1.45%, vagyis 580 lej.

A 30.000 lej kamatjövedelem után 1.20%, vagyis 360 lej, összesen 1300 lej.

Igy tehát

az ilyen adófizetők számára a pótdó alkalmazása jelentős adóterhecsoökkentést jelent.

Ezzel szemben, ha a globális adó alá eső jövedelem csak egyféle jövedelemből áll, például ipari jövedelemből, akkor a helyzet a következőképpen alakul:

Eddig a globális adó, amelyet a 100.000 lej jövedelem után fizetett 2375 lej volt. A jövőben ezen jövedelem után 3.06 százalékos kvótát fizet, vagyis 3060 lejt. Ebben az esetben a globális adó megszüntetése és a pótdó alkalmazása az adófizető számára adóemelés jelent.

TÖBBSZÖRÖSÉRE EMELKEDIK A TÁRSASÁGOK PÓTDÓJA

A módosító tervezet szerint, a pótdót nemcsak a fizikai személyek, hanem a jogi személyek is kötelesek fizetni, az esetben, ha a társaságoknak járó jövedelem nem esik tőkekamat alá. Ilyen jogi személy a több társból álló társas cég.

A kollektív jövedelem eddig megosztott a társaságok között és a felosztott jövedelemből az egyes társaságokra eső jövedelem volt beszámítandó a globális adó alá eső jövedelemből, vagyis a jövedelem csökkent és így a globális adó kulcsa kisebb volt. Az új rendszer szerint, ez a kollektív jövedelem nem oszlik meg az egyes társaságok között, hanem egy összegben esik pótdó alá és így sokkal nagyobb adó fizetendő.

Például valamely kollektív jövedelem, amely 100 ezer lejt tet ki, a két társaság között megosztott és minden társaságra 50.000 lej jövedelem jutott.

Harminchárom éve működik a brasovi Székely Társaság

A több mint három évtized alatt ez a tekintélyes intézmény látta el tanoncokkal Brasov iparosságát. — Mindegy hányan tanoncot tart jelenleg gondozásában a társaság. — A szegénysorsú székely gyerekek onnantól képzette iparosokká harminchárom év alatt a Székely Társaság.

Harminchárom évvel ezelőtt alakult és azóta megszakítás nélkül dolgozik a székelység társadalmi és kulturális erősítése érdekében a brasovi Székely Társaság.

A társaság hosszú működésének egész ideje alatt — 1901-ben alakult — kitartott eredetileg megfogalmazott célkitűzése mellett és a Brasovba került székelység támogatása terén elvülhetetlen érdemeket szerzett magának. Főtevékenysége az árván maradt székely gyermekek ipari pályán való elhelyezése, felnevelése és gondozása volt, a brasovi inaskérdést azonban szinte egyedül hordozta vállain, több mint három évtizede. Az árva és szegénysorsú székely gyermekek nagy számát képezte ki ezalatt a három évtized alatt elsőrendű szakiparosokká.

A nagy művészi készséget, szorgalmat és szerénységet igénylő kisipari munkára kiválóan alkalmas a székely gyerek. Kéz ügyességük, szorgalmuk közmondásos, szerénységre pedig a Székelyföld nagy szegénysége képezte ki őket. A Székely Társaság egykori védelmei ma a brasovi iparosság tiszteletét alkotják és nem kis részben ennek tulajdonítható Brasov város köznevelésének kivételesen jó híre.

A globális adókvóta, ha a társaságak más jövedelme nem volt, 1.3 százalékot tett ki és így mind-egyik 583 lej globális adót fizetett, feltéve, hogy két családtag címén levonást eszközöltek. A jövőben a teljes jövedelem után, vagyis 100.000 lej után fizetendő a 3.06 százalékos pótdó, vagyis a pótdó 3060 lej lesz,

majdnem háromszorosa az eddiginek.

AZ ADÓMELEK NEM ELLEN-SÜLYOZZA A CSÖKKENÉST

Amint a fentiekből megállapítható, a globális adó eltörlése és az adóköteles jövedelemnek pótdó szerinti történő megadóztatása

azokra az adózókra, akiknek jövedelme többféle jövedelemből tevődött össze, tényleges adócsökkentést jelent.

Ezzel szemben azonban, akik egyetlen, fizetésből származó jövedelemmel rendelkeznek, a pótdó alkalmazása kisebb emelést, akik pedig másféle egyetlen jövedelemmel rendelkeznek, a pótdó alkalmazása jelentős emelést jelent, mert egyrészt megszűnik a családi teher címén eszközölendő levonás, másrészt a progresszivitás a pótdó alkalmazásánál sokkal kihangsúlyozottabb, mint a globális adónál. A pótdó alkalmazása azok számára, akik valamely betéti társaság, vagy közkereseti társaság tagjai, kétszeres, sőt háromszoros adóemelés jelent az eddigivel szemben azért, mert az adóköteles jövedelem nem oszlik meg az egyes társaságok között, hanem egy összegben kerül adó alá, ami a kulcs progresszivitását rendkívüli módon növeli, különösen akkor, amikor a jövedelem nagy és több társaság között oszlik meg.

Tény az, hogy a pótdóval történő megadóztatásnál is engedélyeznek levonásokat kamat, annuitás, deficit címén, azonban csak a megállapított, vagyis az adókönyvekbe beírt jövedelemből. A fizetésekkel és jövedelmekkel származó adóköteles alapról azonban levonást nem engedélyeznek.

Érdekes intézkedése a törvénytervezetnek az is, hogy az esetben, midőn ezek a levonások nagyobb összeget tesznek ki, mint maga a jövedelem, vagyis az adó adómentessé válik, úgy egyetlen 2 százalékos pótdó alkalmazandó az összes megállapított adóköteles jövedelmekre.

Nehéz megállapítani, hogy milyen eredménnyel fog járni az új pótdó alkalmazása, tekintve, hogy sok esetben az adót csökkentik, sok esetben pedig emelik. Valószínű, hogy a fiskus jövedelme az új pótdóból magasabb lesz, mint amilyen a globális adóból volt.

Jelenleg a társaság közel hatvan székely fiút tart gondozásban. Gondoskodik erkölcsi és kulturális nevelésükről is. Minden évben októbertől áprilisig vasárnap délutánként rendszeres önképző tanfolyamokat rendez. Ezeket az előadásokat a székely inasok nagy kedvvel látogatják.

A társaságnak jelenleg közel 400 tagja van, a tagok száma azonban állandóan gyarapodik, mert a vezetőség legújabb nagy lelkesedéssel karolt fel közművelődési és társadalmi célkitűzéseket, és így az egyesületet a város egyik életteljes intézményévé avatta. A társaságnak saját helyisége van, ahol a tagok és ezek vendégei is állandó klub-szerű életet élhetnek. A látogatók rendelkezésére harmincféle belföldi és külföldi lap, folyóirat és ezenkívül szép könyvtár és rádió áll. Legújabb a rendszeres közgazdasági szemináriumot is bevezette a társaság. A gazdasági kérdésekről szóló előadásokat minden kedden este tartják.

DER REKRUT.

Warum tragen Sie Brillen? Was sind Sie für ein Mensch? Kurzzeitig, Herr Feldweibel!

Das Banater Gewerbe unterbreitet seine Wünsche und Beschwerden dem König

Gewerbekongress in Lovrin

In Lovrin fand Sonntag auf Anregung des dortigen Handels- und Gewerbevereines ein Kongress Banater Gewerbetreibender statt, an welchem sich die Gewerbevereinigungen aus beinahe allen Gemeinden und Städten vertreten liessen, so dass über 600 Teilnehmer zugegen waren. Die Erschienenen wurden vom Praeses des Lovriner Vereines, dem Abgeordneten Anton Hügel begrüsst, auf dessen Antrag zum Vorsitzenden Abgeordneter Hans Beller, zu Vizepräsidenten Stefan Kovács, Praeses des hiesigen Gewerbesyndikates, und Peter Schwarz, Praeses der Jimbillaer Gewerbekorporation, gewählt wurde.

Nach den Eröffnungsworten des Vorsitzenden wurde der Sekretär des hiesigen Gewerbesyndikates Josef Gazda ersucht, über die Wünsche und Beschwerden des Gewerbes zu referieren. Sekretär Gazda trug dann diese vor, die — in 20 Punkte gefasst — vom hiesigen Syndikat bereits den Behörden und Landeskongressen unterbreitet und auch von der Bucurestier Zentrale der Kleingewerbetreibenden zueignen gemacht wurden.

Diese 20 Punkte enthalten in prägnanter Weise alles, was das Gewerbe drückt und was in dessen Interesse gemacht werden müsste. Der Kongress machte sich diese Punkte ebenfalls zu eigen und kam die Auffassung zum Ausdruck, der Gewerbestand, nach der Landwirtschaft der wichtigste staatsbehaltende Berufstand im Lande, unbedingt berücksichtigt werden muss. Keine Partei, sondern eine gesunde Wirtschaftspolitik wird benötigt. Es wurden alle wichtigen Probleme des Gewerbestandes erfasst. So die Frage der Auflösung der Sektion für Kleingewerbetreibende in der Arbeitskammer und die Errichtung einer selbstständigen Handwerkerkammer. Mit dieser Frage haengt auch der Wunsch bezüglich der Aufstellung eines Staatssekretariates für Gewerbe zusammen. Auch die übrigen Punkte wurden vom Kongress einhellig und mit Begeisterung angenommen: Fiskalamnestie, Enthebung des Gewerbetreibenden von der Buchführung, Abschaffung der vielen Verordnungen, die im Gegensatz zum 12. Artikel des Umsatzsteuer-Gesetzes diese Steuer auf verschiedene Gewerbetreibende ausdehnt; in diesem Sinne auf verschiedene sollen überings die Parlamentarier ebenfalls interpellieren. Ferner wurde auch jetzt ausgesprochen, dass das tägliche Brot nicht verteuert werden kann, die Umsatzsteuer soll auf die Mehl überwälzt werden.

Es wurden die Modifizierung des Steuergesetzes gefordert, das Recht, auf Revision der Steuer auch dann, wenn diese schon auf 3 Jahre festgesetzt ist, der Fiskus darf in den Steuer- und Appellationskommission nur als Referent fungieren, alle Steuern soll man auf einmal bemessen, gewerbliche Werkzeuge und Maschinen bis 5 Pferdekraften sollen nicht gepfändet und lizitiert werden können, statt der Steuerquittungen Steuerbüchlein.

Zweckmässige Massnahmen gegen Schwarzarbeit, Baupolizei in jeden Ort, Bestrafung der Schmutzkonkurrenz, Schutz des Gewerbetreibenden, bezüglich des Verkaufes seiner Erzeugnisse am Wochenmarkte den Trödlern gegenüber, Amnestie für Steuerrückstände, Abschaffung des Spekulationsgesetzes und dann der Sonntagsruhe im Raseurfache usw. wurden gefordert. Man nahm Stellung gegen die verpflichtende ärztliche Untersuchung der Angestellten — mit Ausnahme in der Lebensmittelbranche — und gegen die 1prozentige Arbeitslosenunterstützungsgebühr.

Ein grössere Debatte löste die Frage der Krankenkassengebühren aus. Besonders am Lande ist man nicht imstande, diese Gebühren aufzubringen und man ersuchte auch da die Parlamentarier, zu interpellieren. Es wurde festgestellt, dass für die 36 lei wöchentliche Gebühr man nicht nur einen Hausarzt, sondern auch Arzneien bekom-

men kann, ferner forderte man die freie Aerztewahl. Man nahm auch gegen die obligatorische Mitgliedschaft der Gewerbetreibenden in der Krankenkassa Stellung. Der gewesene Notar Pottchen führte an, er habe das Gesetz, die Rede seinerzeitigen Ministers Joanitecu und die Parlamentsdebatte studiert und sei der Meinung, dass

tatsächlich die obligatorische Mitgliedschaft nicht die Intention des Gesetzes war.

Auf Antrag Gazdas wurde mit Begeisterung beschlossen, Se Majestaet aus dem Anlass des Kongresses zu begrüssen.

Auch wurde beschlossen, Sr. Majestaet die 20 Punkte der Gewerbetreibenden, als dem ersten Beschützer der Arbeit des Landes, zu unterbreiten, mit der Bitte, in diesem Sinne die einzelnen Ressortminister anzuweisen.

Auf mehrere Anfragen erklärte Vorsitzender, Abg. Hans Beller u. a., man könnte keine Vogelstrausspolitik betreiben; das Gewerbe muss den Geschehnissen ins Auge blicken.

Vom hiesigen Gewerbesyndikat wurde ausser Präses Kovacs und Sekretär Gazda noch Nikolaus Walzer zu dem Lovriner Kongress entsendet.

Von der Schuldenstreichung wurde Abstand genommen

Wie werden die städtischen Schulden konvertiert

Die zur Ausarbeitung des Konvertierungsentwurfes entsendete Kommission hat festgestellt, dass der Ausgangspunkt des Gesetzprojektes, welcher eine gewisse Herabsetzung der Schulden vorsieht falsch ist, da es im Widerspruch zu dem 17. Paragraph der Verfassung steht, der ausspricht, dass der Staat kein Recht hat, seinen Bürgern Schulden, die sie anderen gegenüber haben, nachzulassen. Die Kommission hat nun dahin entschieden, dass der Staat die Forderungen der Gläubiger exportiert, sie dafür mit Staatspa-

pieren entschädigt und die Regelung der Umschuldung auf dieser Basis vorgenommen wird.

Nach einer Bukarester Meldung soll die Konvertierung der städtischen Schulden in folgender Weise erfolgen: Die Schulden können bei einer vierprozentigen Verzinsung in 10 Jahren getilgt werden. Wer die Schuld in einem Jahr zahlt, bei dem ermässigt sich die Schuldsumme um 25 Prozent; wer sie in 2 Jahren bezahlt, bei dem sinkt die Schuldsumme um 15, in 3 Jahren um 10, in 4 Jahren um 5 Prozent. Nach 4 Jahren erlischt die Nachlassbegünstigung.

Milyen elvek irányítják az új kormány kiviteli és behozatali politikáját?

Az új román kormányban sok jóakarat mutatkozik a külföldi áruforgalom felvételeinek megkönnyítésére, a gazdasági és pénzügyi helyzet azonban még sokkal több elővigyázatosságot követel. A pénzügyminiszternek nagy gondjai vannak a jövő évi költségvetéssel, amelynek előterjesztésére két hónapi haladékot kapott ugyan a törvényhozástól, de nyitva maradt a kérdés: mi történik áprilistól — júniusig, amikor az új pénzügyi év kezdődik? A régi költségvetés hatálya március végével lejár, az új csak július 1-én lép életbe, marad tehát egy három hónapos átmeneti állapot és senki nem tudja, hogy ez idő alatt mennyit szabad az államnak költenie, mire fordíthatja az időközi bevételeit? A folyó költségvetési év eredményei mindig várakozáson alul maradtak, a külföldi hitelezőkkel való megegyezés még messze van, a szakértők még el sem készítették jelentésüket s így nem lehet tudni, hogy adósságtörlesztésre mennyit kell előirányozni. Az export szünetel, a Banca Nationala devizakészlete úgy összezsugorodott, hogy

a külföldi fizetési eszközök forgalmát devizák hiánya folytán meg sem lehetett kezdeni a magánbankok után

s most azt remélik, hogy a dunai hajózás megkezdésével talán erősebb exporttevékenység kezdődhetik majd meg s befolyának a devizák, amelyek a téli hónapok alatt csak kimentek, de be nem jöttek az országba.

Ilyen körülmények között a kormánynak kétszer is meg kell gondolnia, hogy teljesítheti-e és milyen mértékben a kereskedők és gyárosok kívánságait a kontingens-rezim felszabadítása vagy enyhítése tekintetében. Az új kereskedelmi miniszter nem lelkesedik a kontingentálások nehézkes rendszeréért, de maga is belátja, hogy az import szabaddátétele a mai viszonyok között a leghatékonyabb eszköz. Már az is nagy merészség, hogy

a nyersanyagok behozatalát kivesszék a kontingentálási eljárás béklyójából, mert ez is évi két milliárd értékű behozatalt, tehát ugyanennyi külföldi fizetési eszköz megszerzését és kiadását tételiz fel.

Teodorescu kereskedelmi miniszter azonban megígérte a gyárosok és kereskedők nála járt küldöttségének, hogy ezt az enyhítést keresztülviszi s az erre vonatkozó minisztertanácsi rendelkezés a napokban meg is jelenik. Arról van azó, hogy

a külföldről behozott kontingensárúknak min. 60% huss százaléka szabadon, tehát minden kontingensengedély nélkül lesz behozható.

A rendelet fel fogja sorolni azokat a nyersanyagokat, amelyeket kivesszék a kontingentálási eljárás alól, nehogy a megnyitott kapun más is behozható legyen, mint feldolgozásra váró nyersanyag. A gyapot és a gyapjúfonal azonban nem lesz nyersanyagnak tekintendő.

A kontingens alatt maradó áruk behozatalának szabályozásával és az engedélyek kiadásával a kormány a Legfelsőbb Kontingentálási Bizottságot bízza meg, amely az eddigi szervektől eltérően sem a Banca Nationalának, sem a kereskedelmi minisztériumnak nem lesz alárendelve, hanem önálló autonómikus szerv lesz, amely nem függ egyik hatóságtól sem, de határozataiban köteles lesz alkalmazkodni azokhoz a kimutatásokhoz, amelyeket a jegybank időről-időre a bizottságnak megküld devizakészleteinek állásáról.

Ezidőszereint a Banca Nationala nem ad ki semmi néven nevezendő devizát, egyszerűen, mert készletei elfogytak. Ennek következtében az import is teljesen megállott s amíg a dunai hajózás megindulásával az export is meg nem kezdődik, nem lehet számítani arra, hogy külföldi áru bejőjön az országba.

1934-ben letörleszti idegen bankoknál fennálló összes tartozásait az aradi Iparos Otthon

Egymillióhatszáz ezer lejből már csak 325.000 lej kifizetése van hátra. — Jövő évben sor kerül az otthon-mozgalom céljának, az aradi iparos agghmenház felépítésének megvalósítására is.

Mit tartalmaz az idei évi közgyűlés elé terjesztendő igazgatósági jelentés?

Április hó elején tartja Arad dédelgetett iparos intézménye, az Iparos Otthon idei évi közgyűlését. Hogy miért dédelgetett intézménye Arad iparoságának az Iparos Otthon, az kívülálgik az alább szövezerint közölt igazgatósági jelentésből:

Tisztelt Közgyűlés!

Sulyos gondokkal tetéztett évről számolunk be, amikor az aradi Iparos Otthon 1933. évi működéséről terjesztjük elő évi jelentésünket. A gazdasági válság folytán előállott általános elszegényedés mind nehezebbé teszi az eredményes munkát, amelyet az Otthon igazgatósága a felügyelőbizottsággal karöltve, az intézmény iránti szeretettel eltele, igaz hittal, az előjövendő jobb idők bekövetkezését várva, végez hétről-hétre, hogy elérjük a célt, amelyet mint legközelebbi kitűztünk magunk elé:

megszabadulni a terhes adósságoktól és mielőbb felépíteni az agghmenházat.

Bizva bizunk abban, hogy szorgos munkánk eredményére nem sokáig kell várakoznunk. Ha továbbra is együtt tartja Arad iparoságát a szolidaritás mely érzése, amely alapja minden sikernek, ha áldozatkészséggel és önszelenséggel párosul ez az összetartás, amelynek oly sok bizonyítékát nyújtotta már eddig is Arad iparoságának az a része, amely az aradi Iparos Otthon körül tömörült, rövidesen elérjük a célt: gondoskodunk az önhibájukon kívül vagy öregeégükneél fogva munkaképtelenekké vált iparosokról, meleg otthont nyújtva számukra és megaranyozva életük alkonyát.

Ez a hit ad erőt a további munkára, ez a hit győzi le a feltornyosuló akadályokat, ez acslozza meg erőnköt és ez egyesít bennünket a munkában, mert

csak mindnyájunk együttműködése lesz képes megvalósítani terveinket.

Kérjük ebben tagtársaink buzgó támogatását. Itt mindenkinek részt kell venni a munkából, mert

a munkáért járó hálát és elismerést sem foglajja le magának a vezetőség, hanem a végzett munka arányában azt is kiosztja a tagoknak.

Ezektől a gondolatoktól áthatva mondunk hálás köszönetet az Iparos Otthon női bizottságának, amely fáradtságot nem kimélve, állott mellettünk minden vállalkozásunkban.

As elért anyagi siker nagy része az 5 munkájukhoz fűződik.

Miért is indítványozzuk a közgyűlésnek, iktassa a Női Bizottság érdemeit jegyzőkönyvbe és értesítse erről a bizottság minden tagját.

Nemkülönbözen hála és köszönet illeti meg az Iparosok Temetkezési Csoportját is azért a gazdag támogatásért, amellyel ebben az évben is segítségünkre sietett. Ennek a segítségnek volt köszönhető, hogy

tartozásunk egy részének sulyos terheitől megszabadultunk.

Az Aradi Iparosok Temetkezési Csoportja az idén agghmenház-alapítvány címén 186.373 lejt juttatott hozzánk, míg az elhalt iparosok utáni adományok címén 55.260 lejt fizetett be pénztárunkba. Hála és köszönet illesse őket e nemes szívből jövő jószágukért.

A közgyűlés fejezze ki az Iparos Temetkezési

Csoport igazgatóságának elismerését

és iktassa ezt a mai közgyűlés jegyzőkönyvébe. Az Aradi Iparosok Hitelesítvetkezete, mint minden évben, most is nagyobb adománnyal járult nemescélu egyesületünk alapjaihoz. Ide tartozik a Bánáti Bankegyesület nagyobb adománya,

valamint néhai Pellegrini Károly nevére a családja által tett 5000 lejes alapítvány is.

Nem kevesebb elismerés és hála illeti meg azokat sem, akik kisebb összegekkel járultak hozzá az építkezési alaphoz, amelynek idei bevétele 108 ezer lejjel szerepel számadásainkban és azoknak, akik minden alkalommal részt kérnek maguknak a munkából és áldozatból, amikor az Iparos Otthon támogatásáról van szó.

Az Aradi Iparos Otthon bevételei kedvezőben alakultak, mint a múlt évben, mert az 1932. évi 720.029 lejjel szemben az 1933. évben 754.548 lejt vettünk be. Kiadásaink pedig 428.181 lejről 334.944 lejre apadtak le. Ezek szerint a tavalyi 190.093 lejt többlettel szemben az 1933-ik évben 419.604 lejt volt a bevételi többletünk. Így az eredmény 229.511 lejjel kedvezőbb. A jobb eredmény részben annak is köszönhető, hogy míg kamatokért 1932-ben 248.453 lejt fizettünk ki, az 1933-ik évben e címen 144.268 lejt van elszámolva.

Bevételeink részletes kimutatása a következő: Az Iparosbál jövedelme 46.513 lejt, házberékből bevettünk 162.995 lejt, terembevételeiből bevettünk 64.680 lejt, ruhátárból 38.867 lejt, tagdíjakból befolyt 73.040 lejt, almanachhirdetésekből 3250 lejt, építési alaphoz és vegyes adományokból 123 ezer 200 lejt, az Iparos Temetkezési Csoport adománya 186.373 lejt, elhalt iparosok utáni adományok 55.260 lejt, belépési és könyvdíjakból 360 lejt, az összbevétel tehát 754.548 lejt.

Kiadásaink a következőleg alakultak: kamatok 144.268 lejt, általános költségek 58.357 lejt, fizetések 84.000 lejt, inkasszójutalék 10.946 lejt, irodai költségek 2368 lejt, állami és városi adó 16.440 lejt, biztosítási díjak 7.435 lejt, háskarban tartás 11.130 lejt, marad tehát tiszta jövedelem 419.604 lejt.

Az Otthon vagyona a mérlegszámla adatai szerint a következőkből áll 1933. december 31-én: pénztárkészlet 31.079 lejt, leltár értéke 250.672 lejt, hitelesítvetkezeti üzletrészek 5000 lejt, folyószámla követelések 13.462 lejt, az ingatlan értéke 2.974.571 lejt, összesen 3.274.774 lejt. Ezt a vagyont a következő tételek terhelik: elfogadványok 475.000 lejt, Huppert Henrik alapítvány 12.348 lejt, folyószámla-tartozások 1.605.033 lejt, összesen 2.092.381 lejt. Marad mint tiszta vagyon 1.182.393 lejt.

Tartozásaink az 1932. év végén 2.667.153 lejt fettek ki, vagyis

az 1933. év folyamán 571.772 lejt törlesztettünk.

Sikerült a Banca Romaneascánál, az Általános Takarékpénztárnál és a Bánáti Bankegyesületnél egyenként 265.000 lejes tartozásunkat teljesen kiegényliteni és a bekebelezést törölni, most 1934. március 2-án pedig az Erdélyi Banknál fennálló tartozást is kiegyenlítettük, ennél fogva a mai napon a hat banknál fennállott 1.600.000 lejt tartozásunkból már csak 325.000 lejt áll fenn és minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy ezt az összeget az 1934. évben szintén kifizethessük.

Meg akarjuk jegyezni, hogy ugy az ingatlan, mint a leltár-számlákról leírásokat eszközöltünk. Azok a mai reális értékek megfelelően vannak a mérlegbe beállítva.

Agghmenházunk felállítása a jövő évi programunkat képezi. Az egyes szakmák körében folyik a szoba-alapítványok gyűjtése. E címen 306.344 lejt tartunk nyilván, amely összeg elég volna a telek megvásárlásához. Ha most már a szoba-alapítványok által a szükséges építési tőkét megszerezzük, ugy

az agghmenház fentartásához az Otthon jövedelme elegendes lesz.

A tagdíjak nem folynak be az előírt összegben, sőt nagy hátralékok mutatkoznak, miért is

kérő szóval járulunk tagjainkhoz, hogy vállalt kötelezettségüknek tegyenek eleget, mert csak ezzel biztosíthatjuk agghmenházunk felállítását és annak jövendő áldásos működését.

Taglétszámunk az 1933. év végén a következő volt: alapító és rendes tag 725, pártoló tag 116, összesen 841 tag.

Az év folyamán belépett ujonnan 4 tag. Elhunytak az év folyamán: Fürbacher János, Martini Lipót, Szabó Sándorné, Kenderessy László, Fica Teodor és Pribán Miklós rendes tagok, valamint Király Ferenc pártoló tag. Emlékük legyen áldott.

Kultur munkánk az év folyamán sem szünetelt. Nagytermünk rendelkezésre állott minden kulturális és jótékonycélu előadás céljaira és annak igénybe vétele igen élénk volt. Műkedvelőink résztvettek a műkedvelők versenyében és aranykoszorús kitüntetéssel tértek vissza.

Könyvtárunkat Illyés István igazgatósági tagunk kezeli, nagy eszorgalommal és példás renddel. A könyvtár fejlesztéséről gondoskodunk. Jelen közgyűlés van hivatva a megüresedett helyekre a választásokat megejteni. Az igazgatóságban lejár Bakács Miksa, Mizaera József, Reinhart Gyula, Wandracsek Ignác megbízatása, az igazgatósági póttagok közül Tóth Jánosé s ezenkívül egy hely üresedésben van. Ugyancsak lejár 20 választmányi tag és 5 választmányi póttag megbízatása, nemkülönbözen új választás alá esik a felügyelőbizottság teljes egészében, vagyis 5 rendes és 3 póttag. Míg az előbbieket három évre választandók, a felügyelőbizottság az alapszabályok értelmében csak egy évre választható. A választásokra vonatkozólag javaslatainkat a napirend megfelelő pontjánál terjesztjük elő.

Költségvetésünket a legszigorúbb takarékoság jegyében állítottuk össze, kérjük annak változatlan elfogadását.

Kérjük továbbá, hogy a felügyelőbizottság jelentésének meghallgatása után a felmentvényt ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadni sziveskedjenek.

T. Közgyűlés! Ezzel beszámolóunkat be fejeztük. Egy gondolat fűt bennünket állandóan: beváltani az Otthon alapításakor tett ígértünket. Minél inkább közeledik a határidő, amelyben agghmenházunkat megnyithatjuk, annál nagyobb aggodalom és gond tölt el: megtettünk-e mindent az ügy érdekében és nem történt-e valami mulasztás? Lelkiismeretünket megvizsgálva nyugodtan állíthatjuk, hogy a válságos idők ellenére készfelfogható eredményeket mutattunk fel.

Megalapoztuk az Iparos Otthont,

amely biztosan fog megállani időtlen időig, hirdelve Arad iparoságának összetartását, nemes szívét és áldozatkészségét.

Ha magunk mellett fogjuk találni továbbra is tagtársaink kitartó buzgalmát és szoros együttműködését, olyan intézménnyé fogjuk fejleszteni az Aradi Iparos Otthont, amelyre büszkén tekinthetünk le ugy mi, akik megalkottuk, mint az utónunk jövők, akik áldani fogják emlékeztünket érette.

Ez irányítsa további munkánkat.

Arad, 1934. március 15.

Az igazgatóság.

KETTŐS VESZEDELEM.

Skót mama: — Mit szól hozzá? Jimmy, a legkisebb fiam lenyelt egy kétpennyst.

Szomszéd: — Remélem, tul van már szegényke a veszélyen?

Skót mama: — Sajnos, nincs. Az apja még nem tudja.

NÉZETELTERES.

— Sokat veszekedtünk annak idején a feleségemmel, hogy milyen nevet adjunk a kősinnek. Az asszony Pistát akart faragni belőle, én meg Jancsit.

— Na és végül milyen névre keresztelték?

— Juliskának...

VALTOZAS.

— Borzasztóan megváltozott szegény feleségem. Egy idő óta mindennap reggel négy órakor felébred...

— És mit csinál mindennap hajnalig?

— Otthon ül és várja, hogy haza jöjjenek.

Hat óras fülsüketítő zaj után kielégítő eredménnyel végződött az Aradi Iparosok Temetkezési Csoportjának vasárnapi alapszabálymódosító közgyűlése

Fibinger kontra Orodean-harccá fajult a közgyűlés, amelyben végül az iparos érdekeket képviselő Fibinger-párt győzött.

1000 befizetés után 10.000 lej, 1200 után 12.000 lej a temetkezési segély

Közel hat óra hosszat zajlott a közgyűlés, amelyet alapszabályainak részbeni módosítása, illetve átszervezése céljából az Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja múlt vasárnapra összehívott. A zajlás azért nem képlegesen, hanem betű szerint kell érteni. A közgyűlésen összegyűlt több mint hatszáz résztvevő a kisebbségben levő józan iparos elemeket leszámítva,

valósággal végigváltotta ezt a közgyűlést. A rendbontó elemek közel hat órán keresztül bírták hanggal, de a józan iparosság nem kis része nem bírta kellő türelmével és

még a közgyűlés befejeződése előtt távozott.

Beismerjük, hogy még most, utána is szűgyenkezzünk a vasárnapi közgyűlés miatt. Egy dédelgetett illúziótól fosztott meg sokunkat ez a gyűlés. Büszkéek voltunk arra, hogy az aradi iparosság akármilyen nagy tömegben ülészik, sohasem alacsonyodik le arra a szánandó nivóra, ami a csak érző és semmit meg nem értő tömeget jellemzi. Iparosgyűlések határozatait büszkén fogadjuk el és ismeri a maga véleményének minden iparos. A vasárnapi közgyűlés céltalan handabandázásaira azonban

csak az lehet büszke, aki zavart, vihart, tüvelőzést akart, mert elérte azt, amit akart.

Mi tudjuk azt is, hogy voltak, akik mást is akartak, csak hogy össze kaptak akkorra a józan iparos elemek és

megakadályozták, hogy az elvetett agitáció nyomában keletkező vihar zavarokat, bomlást, felfordulást okozzon.

Annak tulajdonítjuk a vasárnapi közgyűlés fülsüketítő lefolyását, hogy a közgyűlésen nemcsak a karmesteri pálcát ragadták ki a józan iparos-igazgatók kezéből, hanem a „zenekarban” is többségben voltak a nem iparos elemek.

Nem az iparosok, hanem a nem iparosok zajongtak, kiabáltak, állítottak fel lehetetlen követléseket, húzták az időt céltalan vitatkozásokkal óráról-óra, amíg végre felemelkedett a tömegből egy szerény és haligatag asztalosmester, bizonyos Fibinger Izidor a Cantacuzino-uccából és a maga közbevető indítványával

végét vetett a hiábavaló acsarkodásnak.

Délelőtt 10 órakor nyitotta meg a közgyűlést Olariu Iustin elnök öntudatos, rövid beszéddel, amelyben előre figyelmeztette az összegyűlteket már rakoncátlanokká elemek, hogy a gyűlésen egyszerre csak egy szónok szókott beszélni. A megnyitás után az elnök ismertette a folytatódó közgyűlés tárgysorozatát: a vezetőség javaslatára át kell szövegezni az alapszabályok néhány pontját, amelyek éppen homályos voltak a fogva már eddig is sok félreértésre szolgáltatott okot. Az átszövegezés, — mondotta Olariu elnök, — nem érinti az alapszabályi pontok lényegét és csupán azoknak világossá tételét célozza.

A programra tűzött alapszabálypontozatok eredeti szövegét és az igazgatóság által javasolt módosításokat Bakács Miksa igazgatósági tag olvasta föl és magyarázta meg.

A közgyűlés az előterjesztések nagy részét a legnagyobb nyugalommal fogadta el, azonban az alapszabályok 11. pontjának átszövegezésénél izgatott vita indult meg, amely később viharos je-

lenetekben csúcsosodott ki. Ennél a kérdésnél a következőkről volt szó: Az alapszabályok némely pontjának alapján a tagok azt az álláspontot foglalták el, hogy 800 haláleset után be lehet szüntetni a 10 lejes járulékok további fizetését. Ez az álláspont azonban téves volt, mert a régi alapszabály 11. pontja kimondotta, hogy 1000 tagot alapulvéve kell 800 halálesetig fizetni a já-

Mivel a helyzetről a legtisztább képet úgy nyerjük, ha a két határozati javaslatot bemutatjuk, alábbiakban mindkét javaslat azösszerinti szövegét közöljük:

„Azon tagok, akik 800 haláleseti járulékot befizettek és anyagi körülményeik megromlása miatt tovább fizetni nem tudnak, ezen körülményt írásban bejelenteni tartoznak a Csoport igazgatójának.

A temetkezési járulékot tovább fizetni nem tudó tag elhalálozása esetén a kedvezményezettnek kifizetendő temetkezési segély azon összeg, amelyet a fizetés megszüntetése írásbeli bejelentésének napján az elhalt tag javára eső tartaléktőke és annak a fizetés beszüntetésétől az elhalálozásig járó kamatai kiteznek.

A 11. paragrafus rendelkezéseinek módosítása: Alakulások az igazgatóság a tagok tömeges jelentkezése miatt A) és B) csoportba osztotta a tagokat.

Az A) csoportba, amelynek taglétszáma két ezer alá nem száll, minden elhalt tag kedvezményezettje 12.000 lej temetkezési segélyt kap a szabályzat 8. paragrafusa rendelkezése szerint. Az A) csoport tagjai 1200 temetkezési járulékot tartoznak fizetni.

Fibinger Izidor”.

„Javaslat.

Az Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja telkiintetes Közgyűléséhez, az alapszabály 11-ik paragrafusának módosítása tárgyában.

11. §. Minden tag, aki 800 halálesetet befizetett, 10.000, azaz tízezer lej segélyben részesüljön, anélkül, hogy további halálozási járulékot kelljen fizetnie.

Tehát a temetkezési segély összege 16.000 lej helyett 10.000 lejben állapítottatik meg.

Orodean Traian.”

A határozattá emelkedett javaslat lényege a következő: A vezetőség intenciói szerint tényleg felemelik a befizetendő halálesetek számát, azonban nem olyan arányban, ahogyan azt a vezetőség javasolta. Az A) csoportnál 1200-ban, a B) csoportnál 1000-ban állapították meg a kötelező befizetések számát. Ehhez képest a halálozási segélyt 12, illetve 10 ezer lejben állapították meg. A kifizetések már holnapról kezdve az új kulcs alapján történnek. Fibinger indítványa arról is intézkedik, hogy mi történjék azoknak a befizetett tőkéjével, akik nem hajlandók 800-nál több haláleset után járulékot fizetni. Ezeket a ta-

mulékat. Tekintettel azonban arra, hogy az A) csoportba 2000-nél több tag iratkozott be, így a halálesetek utáni járulék 16.000 lej. Eszerint tehát a befizetést sem 800, hanem 1600 haláleset után kell eszközölni. A tagok egy része megértette a helyzetet, azonban egy csoport hallani sem akart arról, hogy 800 halálesetnél több után fizesse járulékait. Az ellenzékieskedő csoport vezetői: Orodean Traian tanonciskolai igazgató, Coroban István, Adoc Axentie és Kovács Ferenc egymás után szólaltak fel. Az igazgatóság álláspontját Bakács Miksa, Zombory Gyula és Mizera József igyekeztek higgadtan és sok türelemmel megmagyarázni. Azonban az ellenzék hallani sem akart arról, hogy tudomásul vegye a vezetőség érvelését. A hangulat egyre izgatottabb lett, amikor Fibinger Izidor tag közbevetőleges indítványa megmentette a helyzetet. Így, az ellenzék képviselő Orodean Traian és a tagok többségének hangulatát képviselő Fibinger indítványai felett délelben két óra tájban elrendelték a névszerinti szavazást. Háromtagú szavazatszedő bizottság vezette a szavazást, amelynek eredménye csak három órákor került nyilvánosságra. A megjelenvolt és szavazati joggal bíró tagok közül

98 Fibinger áthidaló javaslata mellett, 79 pedig Orodean javaslata mellett foglalt állást. Így a közgyűlés Fibinger javaslatát fogadta el.

A Fibinger és Orodean-féle határozati javaslatok szövege

gokat nem lehet törölni — így intézkedik az elfogadott javaslat, — hanem ha írásban bejelentik, hogy további fizetésekre képtelenek, az igazgatóság tartalékolja a befizetett tőkét és azt a biztosított elhalálozásakor kamatos kamataival együtt kifizeti a kedvezményezettnek.

Az igazgatóság indítványára elfogadta a közgyűlés azt a javaslatot is, amely arról intézkedik, hogy a tagsági díjak fizetésére a szorult helyzetbe került tagoknak az eddigi 500 lej gyors segély helyett 1000 lej gyorssegélyt nyújtsanak.

Ami Orodean Traian javaslatát illeti, csak úgy sugárzik belőle a cél:

eltéríteni a komplikált helyzetet meg nem értő egyszerű embereket az igazgatóság által ajánlott javaslattól.

Orodean ur, az aradi tanonciskola igazgatója, tehát tanult ember, így nem tételezhető fel róla, hogy nem tudta előre, hogy az általa benyújtott javaslat nem hajtható végre. Az egyesület akkor, amikor a 16.000 lejes segélyeket fizette, ami az évek folyamán 19 millió lejt tett ki, tette azt a befolyó illetékek 80 százalékából. Tartalékolásra a megmaradt 20 százalék került és az is csak a tiz százalékos adminisztrációs költség levonása után. Ha a tagok beszüntetnék a 800-ik illeték után a fizetést, nem volna miből kiutalni nekik még az Orodean által 10.000 lejre csökkentett temetkezési segélyt sem, mert a félre tett tartalék, — a sokat emlegetett 14 millió lej, — tagonként a 3000 lejt sem éri el. Megdöbbentő fényt vet Orodean igazgatónak az egyesülettel szemben tanúsított jóindulatára az a kijelentése, amit számos tanu előtt tett javaslatának leszavazása után:

„Tudtam, hogy az én indítványom kivihetetlen, de a célokat elértem vele: leszavasták az igazgatóság javaslatát is.”

Bakács Miksa és Zombory Gyula tapasztalt parlamenti szónokoknak is becsületére váló teljesítményt végeztek, amikor sikerrel vették fel a harcot az Orodean-féle kivihetetlen, de a tagok érdekei szempontjából igen előnyös javaslat hatása alatt álló, felizgatott tömeggel. Akadtak néhányan, akik segítettek nekik és végül is a Fibinger Izidor-féle közbevető indítványával úgy alakult a helyzet, hogy nem fogadták ugyan el a javaslatot, mint ahogy azt a vezetőség az egyesület érdekében jónak látta, de a súlyos gazdasági viszonyok diktálta módosításokkal elfogadott alapszabály-átszövegezés így is arra szolgál majd, hogy a felkavart kedélyeket lecsillapítsa, a tagokat általában megnyugtassa és emellett az egyesület anyagi helyzetét is biztosítsa.

HIREK

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, fél évre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, fél évre 150 lej, negyed évre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves köteteknél árengedmény.

Redacţia şi administraţia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Caminul Industriaşilor-Iparos Otthon.

RABOK JAVITJAK A MERCUREA-CIUCI PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁG BUTORAIT.

A túlméretezett közterhek alatt kinlódó mercuria-ciuici iparosság körében óriási elkeseredést idézett elő az a letagadhatatlan tény, hogy a pénzügyigazgatóság javításra szoruló butorainak munkálatait egy munkavezető ellenőrzésével az ügyéségi fogház asztalos foglyaival végeztetik el. A központi adóhivatal előszobájában szabályszerű asztalosműhely van felállítva s egészen nyíltan dolgoznak a foglyok. Teszi ezt éppen a pénzügyigazgatóság, amely minden könyörület nélkül hajtja be a végtelen magasságig csavart adókat és sehogy sem akarja elhinni, hogy a székely város kisiparosai teljesen jövedelem nélkül állanak. Honnan legyen a koldusszegény iparosnak jövedelme, ha a pénzügyigazgatóság is folyókkal dolgoztat?

— Országos élelmiszerkiállítás Bucurestiben. Az idén, a nyár elején, megrendezik Bucurestiben az első romániai országos élelmiszerkiállítást, a mely az élelmiszerszakma összes ágait képviselni fogja. A kiállítás a közegészségügyi és munkaügyi minisztérium védnöksége alatt áll s a legjobb szakértőkből álló bizottság fog véleményezést adni a kiállított termékekről. Valószínű, hogy a kiállítást kedvezményes vasúti viteldíjjal lehet megtekinteni.

Aradi iparosok találkozóhelye:

FRIED FERENC
vendéglője, az aradi
Iparos Otthonban.

— Megalakult a targusecuesci ipartestület elnöksége. A targusecuesci Általános Ipartestület évi rendes közgyűlésére, Kovács István elnökön kívül a kisorsolás útján újra alakult előjáróság tagjai közé új tagok is kerültek be. Az így megválasztott, illetve kiegészített előjáróság megalakulása a napokban volt, amikor az előjáróság kebeléből az alelnököket választották meg. Az eltérő vélemények miatt négy tagot jelöltek és négy tag közül titkos szavazás útján választották meg a két alelnököt. A jelöltek: Kovács József kalapgyáros, Földi Sándor, Vajda Albert és Nyágyuly Mihály közül alelnökök lettek: Kovács József és Vajda Albert. A másik kettő alig 8-9 szavazatot kapott. Az új alelnököket Kovács István köszöntötte keresetlen, meleg szavakkal és működésükhöz sok szerencsét kívánt.

Legszebben mos, vasal, fényez

BUTTINGER TERÉZ
gőzmosódája

Arad, Strada Consistorială 35:
In curtea. Az udvarban

Az amerikai kereskedelem állásfoglalása Oroszország ellen

Newyork. A külkereskedelmi érdekek hivatalos képviselőjeként tekintendő National Foreign Trade Council (Nemzeti Külkereskedelmi Társaság) elnöke, aki a kormányhoz is jelentős tanácsadója, a kormányhoz intézett átiratában figyelmezteti a kormányt arra a veszélyre, amit a fontos külföldi piacoknak a Szovjetunió kedvéért való elhanyagolása vagy feladása jelent. Minthogy Amerika fogyasztási javakat exportál, a Szovjet ezzel szemben tőkejavakat szeretne átvenni, a Szovjet autarkiatörvénye tehát egyáltalán nem bátorít fel

a kereskedelmi kapcsolatok tulságos kiépítésére. Ezt a felfogást megerősítik Olaszországnak és Angliának a szovjetkapcsolatok felvétele utáni kapcsolatai, amelyek eléggé bizonyítják, mekkora a veszélye az amerikai kivitel passzív válságának. Ettől eltekintve azonban az Oroszországból való bevétel emelkedése természetesen magától vonná a többi országba történő amerikai kivitel csökkenését. Különösen a Kanadába irányuló kivitel csökkenésével kell számolni.

TIMISOARA BEKOMMT EIN DREISTOCK-HOHES LEHRLINGSHEIM.

Die Stadt Timisoara hat vor einigen Tagen vom Arbeitsministerium aus dem Fonds für Lehrlingsheim 20 Millionen Lei bewilligt erhalten, für welchen Betrag in der Nähe der Banatia ein grosses, modernes Lehrlingsheim für 240 Lehrlinge errichtet wird. In dem Haus, dessen Pläne vom Bukarester Architekten Tascu ausgearbeitet wurden, wird ausser dem Lehrlingsheim auch noch sämtliche Lehrlingsschulen Unterkunft bieten. Die Stadt beteiligt sich durch kostenlose Überlassung des Bauplatzes, sowie durch kostenlose Lieferung des notwendigen Materials an Ziegel, Sand und Schotter am Bau. Mit den Bauarbeiten wird voraussichtlich noch im Laufe des Frühjahrs begonnen.

— HALALOZAS. Tarr József satu-marei tekintélyes csizmadiamester 60 éves korában szív-bénulásban hirtelen elhunyt. Halálát özvegye, gyermekei és széleskörű rokonsága gyászolja. A satu-marei Iparos Otthon egyik kiváló tagját vesztette el benne.

— Visszahelyezik a turdai pénzügyigazgatóságot. Az új kormány megtette a lépéseket arra, hogy a nemzeti-parasztpárti kormány által az ország sok helyén szétagolt pénzügyigazgatóságokat, közöttük a turdait is, a régi formájukba állítsák vissza. Április 1-én megszűnik tehát az a lehetetlen helyzet, amelyben a turdamegyei adófizetők voltak, hogy t. i. ügyes-bajos dolgaik elintézése végett a messzefekvő, nehezen elérhető Alba-Iuliára kellett menniök.

— Vizummentes utazás a prágai vásárra. A csehszlovák belügyminisztérium rendelete értelmében a Prágai Mintavásár külföldi látogatói részére oly országokból, amelyekkel szemben a csehszlovák köztársaság részéről vizumkényszer áll fenn, a határ átlépését a vizumdíj lefizetése nélkül olyan vásári igazolványok alapján, amelyek a csehszlovák képvisleti hatóságok körpecsétjével ellátva, továbbá érvényes utlevél felmutatása ellenében március 1-28-ig bezárólag engedélyezték.

aranyoz
ezüstöz
nikkelez
bronzal
rézzel
horganyal
ónnal

galvanizál
elektromos uton

megbízható
szakszerű
olcsó

Kőszeghy Sándor Fia
Arad,
Bul. Reg. Ferdinand 63-65.
Dengi-ház.

JOGESETEK a kisipar köréből

Milyen formák betartása mellett büntethet üzemi természetű egészségügyi kihágásoknál a hatósági orvosi hivatal?

Egy aradi malomtulajdonost 2000 lej pénzbüntetésre ítélte az aradmegyei egészségügyi hatóság, mert nem gondoskodott arról, hogy a malomnak motorjából származó és kifolyó víz ne az uccára jusson. A malomtulajdonos az egészségügyi hatóság határozata ellen felebbezéssel élte az aradi törvényszékhez. A törvényszék megsemmisítette az elsőfokú egészségügyi határozatot, mert az egészségügyi törvény 319. szakasza szerint a hatósági orvos köteles minden feljelentést megvizsgálni és a körülményekhez képest határozni. Intézkedésének kapcsán ki kell jelentenie, hogy amennyiben az általa kívánt egészségügyi intézkedések meg nem történnek, úgy az általa meghatározott intézkedések az ügyre adott teljesítési idő eltelté után közigazgatási úton foglalkozni kell a végrehajtattal annak terhére, aki a rendelkezésnek nem tett eleget és ezzel kapcsolatban a büntetést 100-10,000 lejig terjedő összegben szabhatja meg az aradi orvosi hivatal. Tehát akkor, midőn a felvett kihágási jegyzőkönyvben a hatósági orvos nem hívta fel a feleket és nem írta elő, hogy mit kell tennie, hogy a víz uccára folyása megakadályoztassék, hanem beírta azzal, hogy csak megbüntette, az egészségügyi törvény 319. szakaszában meghatározott előírt formákat nem tartotta be, minek következtében a bíróság a jegyzőkönyvet megsemmisítette.

Az egészségügyi hatóság a timisoarai táblához a törvény helytelen magyarázata miatt felülvizsgálattal élte. A tábla a törvényszék álláspontját megerősítette azzal, hogy ilyen ügyekben a vonatkozó egészségügyi törvény szakaszai szerint csak a fél élhet felülvizsgálattal. A munkaügyi miniszter felülvizsgálati kérelmének megformálását sem adhat helyet, mert csak a kihágást elkövető félnek adta meg ezen jogot a törvény és a minisztérium ez irányú jogáról nem intézkedik. Ezen határozatra, amelyet 1933. október hó 12-én Sotirescu elnök tanácsa hozott, felhívjuk a figyelmet.

Nem vonatkozik ez a döntvény a kötelező tisztasági rendszabályokra, hanem csakis az üzemi természetű előálló technikai természetű intézkedésekre.

KITÜNŐ MINŐSÉG...

— Garantálom, hogy ez a keztyű a legjobb minőség. Elete végéig eltart. Nagyságos Asszonyom.

— Jó, megveszem.

— Szabadna talán mindjárt két párat becsomagolnom?

FELTETEL.

— Remekül áll a frakkja, kedves Mester! Hol csináltatta? Szabadna tudnom a kitűnő szabó címét?

— Megmondom, de csak ha megígéri, hogy ön viszont nem árulja el neki az enyémet.

JUNIUS ELSEJEIG KELL BEJELENTENI A KISÜSTÖKET.

A pénzügyminiszter a szeszűző kisüstök bejelentésének határidejét ez év június elsejében állapította meg. Mindazok a szőlő- és gyümölcsstermelő gazdák, akik erre a határidőre listájukat bejelentik, nyomban megkapják végleges engedélyüket. Későbbi bejelentéseket nem vesznek figyelembe, hanem az alkoholtörvény előírásai szerint járnak el.

ÚJ KÖZEPERTÉK-MEGÁLLAPÍTÁSOK AZ AUTÓ-IPARBAN.

A pénzügyminiszteriumnak a hivatalos lap március 1-i számában megjelent rendelete szerint a fényüzési és forgalmi adó alapjául szolgáló Tarif Unitar 1921-ik szakaszában felsorolt autómobil és autóbusz saszűk, továbbá villamos autók motorral vagy anélkül, személyek vagy áruk számára, március 1-től kezdve 100 kilogrammonként 5000 lejes középérték szerint kalkulálандók.

— Interimár bizottság kerül a cluji iparkamara élére. A cluji iparkamara életében az egymást követő választások nem teremtettek nyugodt légkört. Az ellentétek egyre élesedtek és emiatt vezető kormánykörök elhatározták, hogy feloszlatták az elnökséget és interimár bizottságot neveznek ki a kamara élére mindaddig, amíg az új iparkamarai törvény életbe nem lép. Hír szerint a feloszlítás és az interimár bizottság beiktatása 8 napon belül megtörténik.

— Generalversammlung der Dettner Gewerbetörporation. Die Dettner Gewerbetörporation hielt unter Vorsitz des Präses Stefan Gruber ihre ordentliche Generalversammlung ab. Nach dem Jahresbericht des Sekretärs Adalbert Tringl und dem Kassabericht von Gustav Nutter, sowie der Meldung des Kontrollors Ferdinand Kirsch wurde die Neuwahl vorgenommen, die folgendes Resultat zeitigte: Präses Stefan Gruber, Sekretär Adalbert Tringl, Kontrollore Peter Albu, Ferdinand Kirsch und Eduard Sziry. In den Ausschuss gelangten: Martin Boros, Michael Balázs, Elias Baicu, Alexander Lukacs, Josef Hoffert, Jakob Weiss, Gustav Rutter, Heiner Schiff jun., Robert Schreiber, Franz Ekoda, Johann Streng, Michael Tischler, Peter Varöri, Milan Nezility und Martin Watz. An der Versammlung sprachen Josef Hoffert über die Beschwerden der Gewerbetreibenden und Oberstuhlrichter Peter Craciunescu über die allgemeine Lage der Gewerbetreibenden.

A tavasz már nem hoz gondot,

vél ruháimat

Hozspodár-hoz küldöm
áttestent, vagyileg tisztítam!

Arad, Strada Stroiescu 13.
és Strada Eminescu 3

— Japán villanykörte a román piacon. A japán cömpingről Európaszerte keringenek a riadó hírek. Nemrégiben beszámoltunk arról a híradásról, hogy a japán villanykörte utban van hozzánk is. Most egyik megbízható bucaresti szaklap befejezett tényként közli, hogy egy nagy ümisoarai villamostársaság megállapodott a bécsi japán kereskedelmi központtal. A megegyezés szerint a román társaság átveszi a japán villanykörte egyeduralmát egész Románia területére. Hogy azután tényleg dumpingárakkal törnek-e be a piacra, arról még nincs jelentés. A japán villanygő árát állítólag ötven százalékkal olcsóbb, mint az európai, de ezzel szemben lényegesen több áramot fogyaszt és nem is olyan tartós.

— Pályadíjat nyert brasovi építűsek. Brasov város tanácsa a „Spreng”-tavak környékének átalakítása céljából pályázatot írt ki, amelyre nagyszámban érkeztek tervek. A tervek bírálataára kiküldött bizottság határozata alapján Brasov városa 4 tervet vásárolt meg, egyenként 10 ezer lejért: a „Lido 2” jelű Zeidner Hellmuth és Wölfkess Albert építűsek által készített tervet, a „191.206” jelű Schiel Rudolf építűsz tervét, a „Sapientia” jelű Smiřelechi Victor építűsz tervét és az „Olymp” jelű Zeidner Hellmuth és Wölfkess Albert építűsek tervét.

Székelyföld lábbelikészítő iparossága a magas közterhek, a fogházak konkurrenciája, a gummibocskor és a sérelmes adókvetések ellen Szabó Béni iparosképvisező nagy beszűde a kisipar husz súlyos sérelméről.
Megmozdult a Lábbelikészítő Szűvetsűge

Az Erdélyi, Bánsági, Körűsvölgyi és Máramarosi Lábbelikészítő Szűvetsűgének székelyföldi szakosztályai vasárnap, március 11-én Brasovban a régi tanácsűs nagyterműben körűzi gyűlűst tartottak. Huszonöt város küldötte el képvisezőt a nagygyűlűsre, hogy a mostoha sorsra kárhoztatott kisipar sérelmei és ezek orvoslása felöl tanácskozzanak.

A nagygyűlűsén Dánér Lajos, a szűvetsűg elnöke elnökölűt. Napirend elölű üdvözlű táviratot küldöttek a királynak, majd Szele Béla dr. a város és annak magyarsága nevében, Szabó Béni képvisező, ipartestűleti elnök pedig az ipartestűlet nevében üdvözlűte a nagygyűlűst. Mindkét beszűdet frenetikus taps és éljenzés kísűrte.

Bránzea János elöadó a betegsűgyűző és társadalombiztosító ügyeit és az iparosságnak ezen intézműnyekkel kapcsolatos szembeszűkű sérelmeit ismertette és javasolta, hogy a sérelmek orvoslása érdekében a szűksűges lépűseket sűrgűsen tegűk meg.

Szabó Béni nagy tetsűs mellett mutatott rá, hogy a külbűbzű iparosgyűlűsek és szűvetsűgek is állást foglaltak ebben az ügyben és ő 20 pontban összefoglaltva tette szűvű a képvisezőházban az iparosság sérelmeit,

egy-egy emlékiratot adván át az illetűkes kormánytűvezűkűnek, akik ígűretet tettek a kűrdűs tanűgyűnyozására

és orvoslására. Lackovich Gyula (Sighisoara) és Nyágűj (Tg. Săuceş) talpraesett felszűlalásai után a nagygyűlűs elfogadta az elöadó javaslatait. Rátű András elöadó

az adóterhek rendezűsűt és csűkkentűsűt kűvetelte.

Sűrgűtte a kűzműnkák haladűktalan megindítását, Lackovich, Nyágűj és Gondos V. szűltak az elöadói javaslatához és kűrtűk, hogy az adókvetű bizottságokban a kisipar szakemberei is vegyenek részt,

a fogházak szűntűsűkű be az ipari cikkek elű állítását,

az adóhátralékok 50 százalűkűt engedűk el és az adóbehajtásokban járűnak el embersűgesen. A gyűlűs az elöadói javaslatot a felszűlalók pötűndítűványaival egyűtt elfogadta.

Bardócz Béla a gummipűkűről és azok káros hatásáról beszűlt. Kűvetelte

a vámok elzűrását a gummiárűk elöl, vagy a behozatálnak megfűlelű vámokkal leendű kűrtűzűsűt.

Dávid András a lábbeliárűk árának egysűgesítűsű tárgyában terjesztűt elű javaslatot, amit a Bardócz nítűványaival egyűtt elfogadtak.

Balogh Sándor az iparosság megszűvűvezűsűt szűrgalmazta elöadásában. A kongresszus nagy tetsűsűl fogadta értékes elöadását.

Lackovich a Modern Cipűsű című szaklap érdekében beszűlt.

A nagygyűlűs a városi járűlékok kűrdűsűvel is behatűtan foglalkozott és elhatároztűk, hogy az ipartestűlet útján országos viszűnylatban való rendezűsűt fogják szűrgalmazni e kűrdűsűnek.

A nagygyűlűs Dánér Lajos elnök zárűszűvaival dűhűtűn 3 óraker ért vűget. Gyűlűs után a Gambrinusban társasűbűd volt.

— Pezűgűűtűt gűpűkűcsű. Egy bucaresti-i pezűgűgyűr engedűlyt kűrt 100 ezer üveg pezűgű kűszűllítására Amerikába rekompenzációs alapon. A pezűgű fejűben gűpűkűcsűk és gűpűkűcsűalkatrűszűk jűnnűnek be az országba.

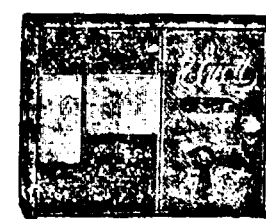
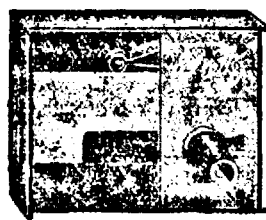
— Csak román uccaneveket lehet írni a postal külbűműnyekűre. A bucaresti postalgazgatűsűgtűl ma kűrűrendeletű érkezűt Aradra, hogy a postal külbűműnyekűre ezűntűl az uccának csak a román nevet szabad felírni. A háborn elölű magyar uccanevekkel megcímezűt postal külbűműnyekűk továbbításáért az igazgatűsűg nem vállal felelűssűget. A posta aradi fűnűkűsűge ezűttűl hozza ezt a kűzűnsűg tudomására azzal, hogy mindenki tartűzkűdjűk a magyar uccanevek említésűlű a postal külbűműnyekűn és azokon kűzűrűlűg a román elnevezűseket tűntűsűkű fel.

— A pűkek a búzalisztűt nem keverhetűk más lisztűl. A belűgyminiszter tegnap leűrűkezűt szűgorű rendeletű kűzűl, hogy a pűkeknek tilos a búzalisztűt zab, kukorica, vagy árpalisztűlű keverni. Ha valamelyik pűket ilyen kihágűsűn őrűnek, súlyos pénzűbűrsággal sűjtűják.

— Március 19-én kezdűdik a városi adóvállomások besűzűdűsű. Március 19-tűl megkezdűdik a városi adóvállomások besűzűdűsű és ellenűrűsűsű. Az adóhivatal felhívja a kűzűnsűget, hogy mindenűtt a családtűgűk kűzűl valaki tartűzkűdjűk otthon a vállomási iv átadása vűgett és hogy tűves kiállítás esetén a szűksűges adatokat megadhassa. Felhívja továbbá mindazokat, akiknek űű letűk, műhelyűk, irodájűk vagy más adókvűteles bűrleműnyűk a lakástűl külbűnállűtan van, hogy a bevállási ivet a lakásűn adjűk át, tehát otthon tartűsűk. Kűzűs bűrleműnyekűnél, gyűrakűnél, vűnyűntűrsasaságoknál az ivűk a helyszűnen adandűk be, azonban a társas tűgűk, a cűműlűd, a kűtyű és magánadataira vonatkozű ivűk azok lakűhelyűn külbűn adandűk át.

VASUTI VENDEGLÖBEN.

— Mibe kerül maguknál egy bűrfűpűkűűt?
— Negyven lejbe.
— Mi az őrdűg, talán aranybűrűt vűgtűk le?

**„ELZETT”
BÚTORZÁR**

a legjobb,
legegűcsűbb,
legkűnnyűbben
besűzűrűzűhetű.

Kaphatű:
minden romániai vaskűrűskűdűsűben!

Asociația Industrială a Restauratorilor și Cafe-
gilor din Timișoara.

No. 80-1934.

Invitare

Cu deosebită stimă sunteți invitați la

Adunarea generală

care va avea loc în ziua de 21. Martie a. c., ora
9 și 1/2 a. m. fix, în sala de conferință a Asocia-
ției.

Timișoara, la 20. Februarie 1934

Stefan Mednyánszky președinte,
Desideriu Becsky secretar.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă a președintelui despre ac-
tivitatea din anul trecut.
2. Raportul comisiei cenzorilor și prezen-
tarea socotelilor definitive pe anul 1933.
3. Intocmirea bugetului principal pe anul
1934.
4. Alegerea comitetului și direcției.
5. Propuneri. (Acestea se vor înainta verbal
sau în scris cel puțin cu 3 zile înainte de aduna-
rea generală.)

Einladung

Zu der am 21. März l. J. punkt 1/2 10 Uhr
sonntags im Saale der Genossenschaft abzu-
haltenden

Generalversammlung

laden wir Sie höflich ein.

Timișoara, am 20. Febr. 1934.

Stefan Mednyánszky I. p.
Desider Becsky Sekretär.

TAGESORDNUNG:

1. Präsidialbericht vom vorigen Jahre.
2. Bericht der Rechnungsrevision u. Schluss-
rechnung vom Jahre 1933.
3. Kostenvoranschlag für das Jahr 1934.
4. Wahl des Ausschusses, und der Vorste-
hung.
5. Eventuelle Anträge. (Dieselben sind min-
destens 3 Tage vor der Generalversammlung
mündlich oder schriftlich einzureichen.)

Meghívó

A f. évi március 21-én, d. e. pont 1/2 10 órakor
az Ipartársulat tanácstermében megtartandó

közgyűlésre

figyelemmel meghívjuk.

Timișoara, 1934. február 20-án.

Mednyánszky István elnök,
Becsky Desider titkár.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki jelentés az elmúlt évről.
2. Számvizsgáló-bizottság jelentése és az
1933. évi számszámadás.
3. 1934. évi költségvetés.
4. A vezetőség és a választmány megválasz-
tása.
5. Indítványok. (A közgyűlés előtt legalább
3 nappal szóban vagy írásban bejelentendők.)

KNEFFEL

la és szénüzlete

Bul. Regele Ferdinand 1. 27.

Versenyárukat házhoz szállít 2 éves
garancia tüstén, szalon darabos köze-
ret, szalon díó kokoz, kitűnő minősé-
gű, tejés brikkell, száraz vasaló
készlet.

KAVERHAZBAN.

— Bocsnat, uram, olvassa ön még azt a la-
pot, amelyiken ül?

szombat a bobbelynál.

Vendég: — Eredetileg borotválkozó akar-
tam, de most már nyíratkoznom is kell, mert kö-
ben a hajam is megnőtt.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Direcțiunea Grupului de
Ajutor de Immormân-
tare a Industrișilor din
Arad face cunoscut mem-
brilor cari sunt în res-
tanță cu cotizațiile lor,
să achite restanța în in-
teresul lor propriu, fiind-
că în conformitatea §-
lui 14 și 15 din statute
calitatea lor de membri
respiră automată, adică
dacă membrul deceda-
dează între timp, nu se
poate acorda ajutorul.
Cotizațiunile sunt sca-
dente după următorii
membri decedați:

În grupa A. csoportban: 758. Vád. lui Nicolae
Lakatos Miklósné, 759. Iosif Stein József. În grupa
B. csoportban: 751. Vád. lui Nicolae Lakatos Mik-
lósné után esedékes a fizetés.

Harmincezer lejre emelték fel az utánvételez-
hető küldemények értékhatárát. A postavezérgaz-
gatóság rendelete értelmében az utánvételezhető
postai küldemények értékhatárát 30.000 lejre
emelték.

Polgári Jótékony Egylet

Direcțiunea Grupului de
Immormântare a Reu-
niunii Civile de Binefa-
cieri din Arad anunță
pe aceasta cale on. ei
membri că cotizațiunile
sunt scadente până la
următoarele numere:

În grupa I. csoportban 677. Adam Stercz, 678.
Eugen Bihori Jenő. În grupa II. csoportban 762
Sonia lui Ioan Ioanovits Jánosné, 763. Alois Bauer
Amajos, 764. Pavel Rozvan Pál, 765. Vád. özv.
Mihail Laz Mihályné, 766. Vád. özv. Alex. Sza-
bacs Sándorné.

Rugám membrii a
anunța schimbările de
domiciliu la efectuarea
plății cotizațiilor.

Az Aradi Polgári Jó-
tékony Egyesület igaz-
gatósága ezúton értesíti
tagjait, hogy a fizetés
a következő számokig
esedékes:

Kérjük tagjaink lak-
cimváltozásait a halálo-
zási járulékok rendezé-
sével egyidejűleg beje-
lenteni.

— Kazántulajdonosok figyelmébe. A pénz-
ügyminiszter legutóbbi körrendeletével a 60
literes kapacitáson felüli kazánok bejelenté-
sének határidejét június elsejéig meghosszab-
bitotta. Ez minden kazántulajdonosra vonat-
kozik, aki bejelenti, hogy kazán felett rendelke-
zik. A bevallásokat az adóhivatalokhoz kell
leadni felbélyegezettlen kérvénnyel. Mindenki,
aki deklarációt ad be, ideiglenes engedélyt
kap, hogy pálinkát főzhessen a törvényben
előírt feltételek mellett. A bejelentési hatá-
ridő azokra is vonatkozik, akikről a kazánt va-
lamilyen kihágás folytán elkobozták. Ujabb
bírságokat is előír a körrendelet azokra, akik
elmulasztják a bejelentést június 1-ig bezá-
rólag. Ezeket ötezer lejtől harmincezer lejig
terjedő pénzbírsággal sújtják az alkoholtör-
vény vonatkozó szakasza értelmében. A kör-
rendelet minden adóhivatalban az ajtóra füg-
gesztve olvasható és annak enyhítései sok ki-
rót bírságot fognak megsemmisíteni.

— Ausztriában betiltják a borraalót. Bécs-
ből jelentik: A kormány a legközelebbi napokban
szükségrendeletet bocsát ki a borraalórendszer
betiltására. A borraaló helyett, olasz mintára,
tízszázalékos felárat számítanak fel mindazokon a
helyeken, ahol eddig szokásos volt a borraaló-
fizetés.

— Einwechslungstermin der 1000 Lei Bank-
noten verlängert. Der Einwechslungstermin der
Tausendleibanknoten, der am 1. März ablief,
wurde von der Nationalbank bis zum 1. April l.
J. verlängert.

Színházi és estélyi ruhákat

fest és tisztít

KNAPP

Strada Episcopul Radu 10.
Flók: Strada Brătianu 11.

TIP. ERDELYI HÍRLAP

— Székely szövölpari tanfolyam. Nemsokára
kezdődik a Szt. Gheorghén egy székely szö-
völpari tanfolyam. A tanfolyam iránt máris nagy
érdeklődés nyilvánul meg. A tanfolyamon tanítás-
ra kerül a műszövés, székely és keleti szőnyegszö-
vés. Ezekon kívül férfi és női ruhaszövetek, fűg-
gönyök, diványpárnák és más hasznos cikkek elő-
állítására.

Butorgyarak Butoriparosok Asztalosok

tapasztalták, hogy
legjobb
leggazdaságosabb
legbiztosabb
a szódával oldható

„FORTE“ HIDEGENYV

Aradon kapható:

Fischer Jenő furniüzlet,
Bartos Miksa turniüzlet,
Steinitzer N. festék kereskedés,
Bulum Hilel vaskereskedés.

VIDÁM SAROK

EHEDIALOG.

Sie: Du machst dir ja aus deiner Pfeife mehr
als aus mir!

Er: Die Pfeife hat jedenfalls den Vorteil,
dass man das Mundstück abschrauben kann,
wenn es bitter wird!

WIRTSCHAFTLICHES.

„Sag was du willst: der Meier ist doch ein
anständiger Kerl, wenn er auch einen Ausgleich
gemacht hat!“

„Anständig? Anständig nennst du das, 75
Prozent zu zahlen?“

KOMOLY ESET

— Tényleg a halál küszöbén voltam, dok-
tor ur?

— De mennyire, asszonyom, hiszen napjá-
ban kétszer voltam önnél...

DIVAT.

— Hova szaladsz?

— Vettem a feleségemnek egy új kalapot és
most rohanok, nehogy kimenjen a divatból, mi-
haza érek...

NEMES BOSSZU.

Vegye tudomásul, hogy ez a ruha olyan, mint
ha reámhagították volna. Hogy hátul szűk, elől
bő, az ujjai hosszú, a nyaka ráncos és hogy ezt
nem viszi el szárazon. Összes barátomnak aján-
lani fogom magat.

SCHULARBEITEN.

„Hat der Lehrer gemerkt, dass ich dir bei
den Aufgaben geholfen habe?“

„Ich glaube, Vati, — er sagte, so viele Fehler
hätte ich unmöglich machen können!“

Az előrelátó ember mindennapi itala:

Mert oldja a szervezet savas lerakódásait, vér-
frissít, regenerál és nyugodt almot ad.

„OMBO“ VEZERKEPVISELET:

TIMIȘOARA, Str. Bonnaz 21.

Kérjen ingyenkóstolót!